

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. mai 1982*

[...]

Kohtuasjas 149/79,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: õigusnõunik Jean Amphoux, keda abistas III Aix-Marseille' ülikooli õigus- ja politoloogiateaduskonna professor Louis Dubouis, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o komisjoni õigustalituse ametnik Oreste Montalto, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

hageja

versus

Belgia Kuningriik, esindaja: välisministri volitatu, välisasjade, väliskaubanduse ja arengukoostöö ministeeriumi direktor Robert Hoebaer, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Belgia suursaatkond, rue des Girondins 4, résidence Champagne,

kostja,

keda toetasid

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: Martin Seidel ja Eberhardt Grabitz, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond, avenue Émile-Reuter 20–22,

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. Guillaume ja P. Moreau Defarges (asendusesindaja), kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Prantsusmaa Suursaatkond, rue Bertholet 2,

ja

Ühendkuningriik, esindaja: *Assistant Treasury Solicitor* W. H. Godwin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Suurbritannia Suursaatkond, boulevard Royal 28,

menetlusse astujad,

milles palutakse tuvastada, et Belgia Kuningriik on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 48 ning nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määrusest (EMÜ) nr 1612/68 (töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires), seeläbi, et kehtestas Belgia kodakondsuse nõude ametikohtade puhul, mis ei kuulu EMÜ asutamislepingu artikli 48 lõike 4 kohaldamisalasse,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president J. Mertens de Wilmars, kodade esimehed G. Bosco, A. Touffait ja O. Due, kohtunikud P. Pescatore, Lord. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans ja U. Everling,

kohtujurist: S. Rozès,

kohtusekretär: P. Heim,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. Euroopa Kohtu registrisse 28. septembril 1979. aastal esitatud hagiga esitas Euroopa Komisjon EMÜ asutamislepingu artikli 169 alusel hagi, milles palus tuvastada, et Belgia Kuningriik jättis täitmata kohustused, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 48 ning nõukogu määrusest (EMÜ) nr 1612/68 (töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires) (EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2; EÜT esiväljaanne 05/01, lk 15), .seeläbi, et nõudis või lubas nõuda Belgia kodakondsust ametikohtade puhul, mis ei kuulu EMÜ asutamislepingu artikli 48 lõike 4 kohaldamisalasse.

2. 17. detsembri 1980. aasta vaheotsusega (EKL 1980, lk 3381) määratles Euroopa Kohus mitmed kriteeriumid, mis võimaldavad kindlaks määrata EMÜ asutamislepingu artikli 48 lõikes 4 sisalduva erandi ulatuse riigiametite poolt pakutavate kõnealuste ametikohtade puhul.

3. Kirjaliku ja suulise menetluse käigus kohtumenetluse poolte poolt esitatud teave kohtuasja kohta ei võimaldanud Euroopa Kohtul täpselt hinnata kõnealuste ametikohtadega kaasnevate ametikohustuste tegelikku iseloomu ega määrata kindlaks, millised nendest ametikohtadest ei kuulu artikli 48 lõike 4 kohaldamisalasse. Sellest tulenevalt kutsus Euroopa Kohus osapooli üles küsimust omavahel uuesti uurima, võttes arvesse Euroopa Kohtu poolt määratletud tõlgendamispõhimõtteid ning pidades silmas iga ametikoha iseloomu.

4. Eespoolt nimetatud 17. detsembri 1980. aasta kohtuotsuse resolutiivosas nähakse ette järgmist:

”Euroopa Kohus otsustab, et komisjon ja Belgia Kuningriik uurivad vaidlusalust küsimust uuesti, lähtudes käesoleva otsuse õiguslikest kaalutlustest, ning esitavad Euroopa Kohtule selle uurimise tulemuste aruande 1. juuliks 1981. Euroopa Kohus teeb lõpliku otsuse pärast seda kuupäeva.”

5. Komisjon ja Belgia Kuningriik ei ole suutnud kokku leppida ühiselt Euroopa Kohtule esitatavas ühes aruandes ning pärast seda, kui pikendati ettenähtud ajavahemikku, mis

algsest lõppes 1. juulil 1981, esitasid nad vastavalt 29. ja 30. oktoobril kaks eraldi aruannet. Need aruanded näitavad, et pooled on jätkuvalt eriarvamusel selles, kas 17. detsembri 1980. aasta otsuses sisalduvaid õiguslikke kaalutlusi silmas pidades on mõned kõnealused ametikohad või kõik kõnealused ametikohad sellised, mille suhtes kehtib EMÜ asutamislepingu artikli 48 lõikes 4 sisalduv erand. Pooled on siiski ühel meelel iga kõnealuse ametikohaga kaasnevate tööülesannete ja vastutuse osas, mida mõlemas aruandes üldjoontes ühtemoodi kirjeldatakse.

6. Euroopa Kohtul lasub seega ülesanne lahendada kohtuvaidlus, uurides, kas ja millisel määral tuleb kõnealuseid ametikohti, mida on kirjeldatud eespool nimetatud kahes aruandes, käsitada kuuluvatena artikli 48 lõike 4 kohaldamisalasse, nagu on määratletud 17. detsembri 1980. aasta otsuses.

7. Sellest otsusest, eriti selle lõigetest 12 ja 19, tuleneb, et EMÜ asutamislepingu artikli 48 lõikes 4 osutatud töösuhe on seotud avaliku teenistuse spetsiifiliste tegevustega niivõrd, kui see on seotud avaliku võimu teostamise ja vastutusega riigi üldiste huvide kaitsmise eest, ning sellele tuleb liita kohalike ametiasutuste, nagu näiteks kohalike omavalitsuste, spetsiifilised huvid.

8. Komisjon on õigesti tunnistanud, et olles võtnud arvesse mõningate eespool nimetatud aruannetes nimetatud ametikohtadega kaasnevaid ametikohustusi ja vastutust, võib nimetatud ametikohtadel olla eripärasid, mille tõttu nad kuuluvad Euroopa Kohtu 17. detsembri 1980. aasta otsuses kehtestatud kriteeriumide alusel asutamislepingu artikli 48 lõikes 4 sisalduva erandi kohaldamisalasse. Kõnealused ametikohad on tehnikabüroo järelevalveülem, peainspektor, tööinspektor, inventeerimistöötaja ja öövalvur Brüsseli linnas ja arhitekt Brüsseli linnas ja Auderghemi kommunis. Seetõttu võib neid küsimusi käsitada kõne all mitteolevatena.

9. Teiste kõnealustes aruannetes käsitletud ametikohtade puhul ei ilmne aga nendega kaasnevate ametikohustuste ja vastutuse iseloomu põhjal, et tegemist oleks "avalikus teenistuses töötamisega" asutamislepingu artikli 48 lõike 4 tähenduses.

10. Belgia Kuningriigi poolt esitatud argumendid teatud ametikohtade kohta Belgia raudteede riigiettevõttes (SNCB) ja kõrvalraudteede riigiettevõttes (SNCV), mille kohaselt tuleb kodakondsuseta töötajate vastuvõtmist käsitleda eelkõige sellest aspektist, et võib tekkida olukord, milles riigi julgeoleku ohtuseadmist ei saa asutamislepingu artikli 48 lõike 4 kontekstis heaks kiita. Selline argumentatsioon põhineb hüpoteesil, millel ei ole selle sätte õigusliku raamistikuga mingit seost.

11. Nendel põhjustel tuleb tunnistada, et muutes osapoolte poolt 29. ja 30. oktoobril 1981. aastal esitatud aruannetes osutatud ametikohtadele (v.a tehnikabüroo järelevalveülem, peainspektor, tööinspektor, inventeerimistöötaja ja öövalvur Brüsseli linnas ja arhitekt Brüsseli linnas ja Auderghemi kommunis) asumise tingimuseks Belgia kodakondsuse omamise või lubades seda nõuda, ei ole Belgia Kuningriik täitnud oma EMÜ asutamislepingust tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

12. Kodukorra artikli 69 lõike 3 alusel võib Euroopa Kohus nõuda, et pooled kannavad ise oma kohtukulud täielikult või osaliselt juhul, kui mõlema poole osa taotlusi rahuldatakse ja osa jäetakse rahuldamata.

13. Kuna mitmed Belgia Kuningriigi taotlused jäeti rahuldamata, peab Belgia Kuningriik hüvitama poole Euroopa Komisjoni kohtukuludest. Menetlusse astujad peavad oma kulud ise tasuma.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Muutes osapoolte poolt 29. ja 30. oktoobril 1981. aastal esitatud aruannetes osutatud ametikohtadele (v.a tehnikabüroo järelevalveülem, peainspektor, tööinspektor, inventeerimistöötaja ja öövalvur Brüsseli linnas ja arhitekt Brüsseli linnas ja Auderghemi kommuunis) asumise tingimuseks Belgia kodakondsuse omamise või lubades seda nõuda, ei ole Belgia Kuningriik täitnud oma EMÜ asutamislepingust tulenevaid kohustusi.

2. Belgia Kuningriik peab tasuma poole Euroopa Komisjoni kohtukuludest ning menetlusse astujad tasuvad ise oma kulud.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Koopmans

Everling

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. mail 1982. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

P. Heim

J. Mertens de Wilmars